

Protokoll fra møte i Tanavassdragets fiskeforvaltning 6. – 7. desember 2013 på Thon hotel Kirkenes

Møtetid: 6. desember kl. 13.50 – 18.15, 7. desember kl. 09.30 – 13.10

Møteleder:

TF leder Helge Samuelson

Møtende TF medlemmer:

Bjarne Rikardsen, Elin Sandvik, Nils N. Gaup, Alma Helander, Mari Trosten, Ingrid Nordal, Tor-Ørjan Store og Ulf T. Ballo

Fra administrasjonen:

Direktør Hans-Erik Varsi og rådgiver Narve S. Johansen

Saksliste:

Sak 64/2013: Godkjenning av protokoll fra TF møte 19. november 2013

Sak 65/2013: Valg av 2 protokoll underskrivere

Sak 66/2013: Fiskereguleringer 2016 – 2020, drøfting av mulige tiltak

Sak 67/2013: Regnskap pr. 30. november 2013

Sak 68/2013: Møteplan 2014

Sak 69/2013: Prosjekter 2014

Sak 70/2013: TFs budsjettramme 2014

Sak 71/2013: Orienteringssaker

- 1) Årets videotelling i Lakšjohka

Presentasjon av driften i Neidenelva.

Saker:

Sak 63/2013: Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste enstemmig godkjent.

Sak 64/2013: Godkjenning av protokoll fra TF møte 19. november 2013

Protokoll fra ekstra TF møte 19. november 2013 enstemmig godkjent.

Sak 65/2013: Valg av 2 protokoll underskrivere

Elin Sandvik og Helge Samuelsen valgt til å underskrive protokollen.

Sak 66/2013: Fiskereguleringer 2016 – 2020, drøfting av mulige tiltak

Saksfremstilling:

I 2001 ble forhandlingene om Tana overenskomsten avbrutt, og overenskomst om fisket i Tanavassdraget mv. fra 1990 ble videreført uten endringer. Det betyr at gjeldende overenskomst er forhandlet i 1988-89, i en tid hvor de atlantiske laksebestandene var på et helt annet nivå enn i dag. Overenskomsten er foreldet, og er i dag den største bremseklossen mot å nå bærekraftig forvaltning i Tanavassdraget.

Ved åpning av nye forhandlinger 19.-21. juni 2012 ble FoU-rapporten fra den norsk-finske overvåknings- og forskningsgruppa grundig presentert. Hovedkonklusjonene fra gruppa er at laksebestandene i Tanavassdraget er langt under gytebestandsmålene, trolig fordi de i en lengre periode har vært overbeskattet. For å bygge opp igjen bestandene mener gruppa at det må settes inn reguleringstiltak i alle fiskeriene som beskatter tanalaks. Reguleringene må være mål- og bestandsspesifikke.

Etter forvaltningsforskriften kan forvaltningen begrense fisket dersom hensynet til fiskebestandene eller utøvelsen av fisket tilsier det¹. Innskrenkningen kan gis virkning for alle eller for bestemte grupper i de norske sidevassdragene og på den nedre norske delen av vassdraget.

3. møte avtalt til juni 2013 ble utsatt 2 uker før møtet, etter anmodning fra Finland. I 2013 er det ikke avholdt forhandlingsmøter om fisket i Tanavassdraget mellom Norge og Finland.

---

¹ FOR 2011-02-04 nr. 119 § 10

Generelle beskatningsråd for Tanavassdraget

Den generelle vurderingen fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning når det gjelder Tanavassdraget, er at «forvaltningsmålet er langt fra oppnådd for dette bestandskomplekset og beskatningen bør reduseres svært mye for å sikre oppnåelse av gytebestandsmålene».

FoU-gruppa konkluderte slik i sin rapport av 2012:

- «1) Måloppnåelsen er svært dårlig i de fem evaluerte sideelvene i Tana (Kárášjohka, lešjohka, Váljohka, Lákšjohka og Máskejohka). Beskatningsestimatene viser et høyt akkumulert sekvensielt beskatningstrykk som ikke er bærekraftig. Dette totale trykket må reduseres ned til et nivå som gjør det mer sannsynlig at bestandene når gytebestandsmålene på årlig basis.
- 2) Den sekvensielle beskatningen innebærer at den eneste effektive måten å redusere totalt beskatningstrykk på er å redusere effektiviteten til alt fiske i hele sekvensen.
- 3) Nye reguleringer må være målspesifikke. Dette er en særlig utfordring for fiske på blandete bestander, og en spesifikt tilpasset overvåkning er nødvendig for å sikre tilstrekkelig kunnskapsnivå. Et eksempel på slik overvåkning er den nåværende kombinasjonen av genetisk bestandsidentifisering (prosjektene Genmix og Kolarctic) og fisketelling i sideelver (video, DIDSON).
- 4) Den negative trenden for flersjøvinterlaks i Tana tilsier at det er et påtrengende behov for reguleringstiltak som har til hensikt å redusere beskatningstrykket for stor laks.
- 5) Genetisk bestandsidentifisering av skjellprøver fra hovedelva demonstrerer en høy beskatning av de store eggprodusentene (flersjøvinterlaks og fleggangsgytere) som hører til sideelvene i Tanavassdraget. En stor del av denne beskatningen finner sted tidlig i sesongen. Det er derfor tilrådelig å redusere beskatningsraten i fisket på blandete bestander (både kyst og hovedelv) i de første ukene av nåværende sesong (mai og juni).»

For å oppnå ønsket reduksjon av beskatningen av bestandene i Tanavassdraget tas det utgangspunkt i indikatorelvene. For å oppnå målene for indikatorelvene må det reguleres både i hovedelva og i de enkelte indikatorelvene. Tiltak som reduserer beskatningen på indikatorbestandene i hovedelva vil medføre redusert beskatning av de øvrige bestandene.

Regulering ved bruk av fisketid og andre virkemidler²

Garnfiske

Utgangspunktet er at det tidlige garnfisket må begrenses for å bygge opp bestandene. Det er aktuelt å regulere fiskesesongens lengde, antall fiskedager per uke og antall redskap per fisker. I tillegg kan det ha stor effekt å øke friløpet mellom garnet og djupålen jf. § 35 i

---

² Miljødirektoratet notat 11. november 2013

lakseloven. Maskevidde-bestemmelsene har betydning for hvilken størrelsesgruppe som fanges mest effektivt. Dette må vurderes nærmere.

Drivgarnsfisket beskatter nesten utelukkende flersjøvinterslaks/ flergangsgyttere. Innskrenkinger i drivgarnsfisket vil ha stor betydning for bestander av flersjøvinterlaks og flergangsgyttere. Vannføring kan ha vesentlig betydning for effektiviteten av garnredskaper. Et aktuelt tiltak kan være å stanse garnfisket dersom vannføring kommer under et visst nivå (f eks 350 m³ pr sekund ved NVEs målestasjon Polmak).

Stengselet fisker etter ruseprinsippet, og skal i utgangspunktet ikke være selektivt. Stengsel er imidlertid det fiskeredskapet som har lengst historisk tradisjon, og det viktigste redskapet når det gjelder bevaring av samisk kultur fordi det krever mye kunnskap og erfaring å fiske med stengsel.

Stågarnet er til sammenlikning lettere å sette opp, og fanger mer selektivt enn stengsel. Stågarn er et redskap som ikke er en del av den spesielle samiske kulturen. Det kan derfor være argumenter for strengere restriksjoner på stågarnfisket enn på stengselsfisket.

I tillegg til å benytte fisketid som tiltak antas det å kunne gi en vesentlig positiv effekt om det innføres fredningssoner for garnfiske i viktige strykområder som Seidastryket, Skiippagurrastryket, Storfossen og Ailestrykene. Dessuten vil større fredningssoner ved sideelvsutløp være et godt bidrag. Begrensning til bare ett redskap per fiskerettshaver kan også vurderes. Avstanden mellom garnbruk og større friløp må også vurderes, jf. lakse- og innlandsfiskeloven § 35. Maskeviddebestemmelsene bør vurderes opp mot risiko for selektivt fiske.

Stangfiske

Den tidligvandrende laksen beskattes også i stor grad i stangfisket, og gjennom hele sesongen tas en stor del av fangsten på stang (over 50 % av totalfangsten de siste årene). Beskatningen gjennom stangfisket må reduseres både i hovedelva og i sideelvene. Redusert fisketid, rettet fiske, kortbegrensning og områdebegrensning er blant tiltakene som kan benyttes for å redusere beskatningen fra stangfisket.

Miljødirektoratet har for norsk delegasjon utarbeidet eksempel på fiskereguleringer 2016-2020 som antas å kunne redusere fiskedødeligheten i Tana med om lag 50 % og beskytte spesielt utsatte bestander. Ved forrige TF møte ble tabell 4 fremlagt. . Eksempel på mulig fisketid og øvrige bestemmelser for fisket i Tanaelva (hovedelv), Anárjohka opp til.....og Kárášjohka fra Raidenjarga opp til Skáidigeahči (samløpet Kárášjohka - lešjohka) i perioden 2016-2020. TF møtet 19. november ba direktøren vurdere videre mulige effekter av foreslåtte tiltak.

Beregning av effekter/besparelser av fiskeregulerende i Tanavassdraget for 2016-2020, jf. miljødirektoratets tabell 4.

Tabell 4: Laksefangster fordelt på redskap 2011-2013, med fordelt spart fiske pr. redskap

Year	Stang	Antall	Total vekt				
2011		940	2 879				
2012		1 079	3 063				
2013		904	2 541				
Gj.snitt spart fiske i %			14,9 %				
Year	Redskap	Antall	Total vekt	Drivgarn	Stengsel	Stågarn	Stang
2012		9 559	34 962				
				3 769	1 551	3 966	1 504
	% pr. red.			48,6	8,3	55,0	16,1
2013		5917	22 770				
				2 754	1 297	2 638	886
	% pr. red.			49,7	10,5	68,7	15,7
Gj.snitt spart fiske pr. redskap i %, jf. MD tabell 4				47,9	9,3	60,5	15,0

Foreløpig vurdering:

Direktørens foreløpige vurdering av effekten av å regulere fiskedødeligheten ved å redusere fisketid³ som foreslått, utregnet etter fangststatistikk fra perioden 2011 – 2013.

Hvis avtalepartene inngår avtale om å redusere årlige laksefangster med 50 % i en oppbyggingsfase på 5 år, vil det bety at til årlig oppbygging av gytebestander økes med fangstreduksjonen hvert år. For å beregne hvilke effekt en pålagt fangstreduksjon kan få for fiskere og hvert fiskeredskap, brukes oppgitte fangsttall for perioden 2011 – 2013 som grunnlag.

Tabell 5: Beregning til gjenoppbygging av gytebestander og fiske i oppbyggingsfasen

YEAR	Artsnavn	Redskap	Antall	Total vekt	Årlig antall	Årlig fangst	2016 ->		Aktive fiskere		
							50 % red	Fiskbart pr. år	Antall	Fiske	Redskap
2012-13	Laks < 3	Stågarn	1264	2 789	632	1 395	697	316	697		
2012-13	Laks 3-7	Stågarn	923	3 981	462	1 991	995	231	995		
2012-13	Laks > 7	Stågarn	418	4 196	209	2 098	1 049	105	1 049	2741,5	40,9
2012-13	Laks < 3	Stang	265	522	133	261	131	66	131		
2012-13	Laks 3-7	Stang	182	848	91	424	212	46	212		
2012-13	Laks > 7	Stang	96	946	48	473	237	24	237	579,0	2,4
2012-13	Laks < 3	Drivgarn	582	1 428	291	714	357	146	357		
2012-13	Laks 3-7	Drivgarn	1242	6 013	621	3 007	1 503	311	1 503		
2012-13	Laks > 7	Drivgarn	629	6 226	315	3 113	1 557	157	1 557	3416,8	38,4
2012-13	Laks < 3	Stengsel	6741	14 259	3 371	7 130	3 565	1 685	3 565		
2012-13	Laks 3-7	Stengsel	2556	10 827	1 278	5 414	2 707	639	2 707		
2012-13	Laks > 7	Stengsel	578	5 694	289	2 847	1 424	145	1 424	7695,0	142,5
Fang 2012-13			15476	57 729	7 738	28 865					
Beregnet nivå pr. år til gj.opp							14 432	3 869	14 432	14 432	
Stangfiskere							2016 ->		Aktive fiskere		
YEAR	Artsnavn	Redskap	Antall	Total vekt	Årlig antall	Pr. kort	50 % red	Antall	Fiske	Redskap	Pr. kort
2011 – 13	Lokale fiskere		3 782	26 380	1 261	4,7	4 397	1 261	4 397	Stang	3,5
2011 – 13	Turister		10 256	8 482	3 419	0,8	1 414	3 419	1 414	Stang	0,4

³ Notat Miljødirektoratet 11. november 2013 tabell 4

Til beregningen av fiske med hvert redskap brukes aktive fiskere som grunnlag. Etter beregningen kan aktive fiskere i gjennomsnitt fiske pr. år med:

- Stågarn 40,9 kg
- Stang 2,4 kg
- Drivgarn 38,4 kg
- Stengsel 142,5 kg
- Lokale stangfiskere 3,5 kg pr. kort
- Tilreisende stangfiskere 0,4 pr. kort.

Direktøren vurderer at en planlagt reduksjon av årlige laksefangster, med formål å gjenoppbygge laksebestandene i Tanavassdraget vil øke gytefisk bestandene, som kan forbedre grunnlaget for fremtidig bærekraftig lokal fiskeutøvelse. I oppbyggingsfasen vil lokalt fiske med hvert redskap (unntatt med not) ivaretas og det kan fiskes til husholdningen. Det er tvilsomt om det er grunnlag å beregne fiske for salg i gjenoppbyggingsfasen.

Kl. 16.30 – 17.45 Karl-Magne Arvola og Rolf Arvola fra Neidenelva fiskefelleskap presenterte Neidenelvas drift og samarbeidet med Finland.

Møtet hevet kl. 18.15

Møte 7. desember fra kl. 09.30:

TFs behandling:

Direktørens vurdering av effekten/besparelser av å regulere fiskedødeligheten ved å redusere fisketid⁴, tas til etterretning. De fremlagte effekter av redusert fiskedødelighet etter redusert fisketid, sendes til norsk delegasjon når det foreligger progresjon i forhandlingene.

Forslag til fiskereguleringer 2016 – 2020 utredes og drøftes videre, slik at TF i tide har grunnlag å foreslå tiltak til forhandlinger om fisket i Tanavassdraget.

Sak 67/2013: Regnskap pr. 30. november 2013

Direktørens innstilling:

Det fremlagte regnskap pr. 30. november tas til etterretning.

---

⁴ Notat Miljødirektoratet 11. november 2013 tabell 4, utregnet etter fangststatistikker 2011 - 2013

Vedtak:

Tanavassdragets fiskeforvaltning tar det fremlagte regnskap pr. 30. november til etterretning. Det settes av kr. 200 000 til å igangsette vedtatt driftsplan.

Sak 68/2013: Møteplan 2014

Direktørens innstilling:

TF avholder 5 møter i 2014. I tillegg arrangeres fellesmøte våren 2014 og informasjonsmøter om planlagte fiskereguleringer for 2016 - 2020.

Foreløpig møteplan:

Møte	Uke/dato	Type
1. møte	9, 25. februar	Dagsmøte
2. møte	15, 8.-9. april	2 dagers møte
3. møte	36, 2. september	dagsmøte
4. møte	42, 14. oktober	Dagsmøte
5. møte	49, 5. - 6. desember	2 dagers møte

Lørdag 10. mai i Karasjok, fellesmøte med suppleringsvalg. 2 informasjonsmøter i Tana og Karasjok.

Vedtak:

Direktørens innstilling til møteplan 2014 enstemmig vedtatt

Sak 69/2013: Prosjekter 2014

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning gjennomfører og deltar på prosjekter i 2014 som fremlagt ved oktober møtet. Det settes av kr. 480 000 til felt – og biologiske prosjekter 2014.

Vedtak:

Direktørens innstilling til felt – og biologiske prosjekter 2014 suppleres med kr. 30 000. Prosjekter som planlegges gjennomført i 2014 er:

- 1) Skjellprøveprosjektet, budsjett kr. 160 000. Av dette budsjetteres det kr. 60 000 til organisering av skjellprøveprosjekt 2014.

- 2) Habitatkartleging – sideelvene, budsjett kr. 40 000
- 3) Registrering av andre fiskearter, budsjett: kr. 40 000
- 4) Sealsal budsjett kr. 10 000
- 5) Genetikkinsamling sjørret. Det foreslås at rådgiver benytter noe av sin tid på innsamling av genetikprøver.
- 6) Oppfølging av ungfiskregistrering. Det foreslås at rådgiver benytter noe av sin tid på ungfiskundersøkelser, avhengig av tid og mulighet, og gjerne i samarbeid med RKTL og NINA. Budsjett kr. 10 000
- 7) Oppfølging gytefisktelling. Det foreslås at en i 2013 følger opp gytefisktellingen i Sommerelva/Geasis, og dessuten bruker metoden i minst 1-2 øvrige elver. Foruten rådgiver må det leies inn en mann ekstra. Budsjett kr. 30 000
- 8) Driftsplan. Driftsplan for Tanavassdraget bør bl.a. inneholde oversikt over fiskeressursene med forslag om kultiveringstiltak og utnyttelsesplan med bl.a. redskapsbruk. Videre salg av fiskekort, oppsynstjeneste, veiledning og om økonomiske forhold ved tiltaket. Budsjett kr. 200 000. Til neste møte vurderer direktøren om det skal utnevnes referansegruppe for prosjektet.
- 9) Oversetting av litteratur. Det foreslås at sjørretrappen blir gjort tilgjengelig også for norske lesere. Budsjett kr. 10 000

Sak 70/2013: TFs budsjetteramme 2014

Direktørens innstilling:

Budsjett 2014 utarbeides etter inntekts- og kostnads ramme som TF regnskap 2012 og foreløpig regnskap pr. 30. november 2013.

Vedtak:

Direktørens innstilling til budsjetteramme 2014 enstemmig vedtatt.

Sak 71/2013: Orienteringssaker

1) Årets videotelling i Lakšjohka, resultater

Møtet hevet kl. 13.10

Helge Samuelsen

Elin Sandvik

Referent: Hans-Erik Varsi